

Základná umelecká škola Štefánikova 20, 071 01 Michalovce

**Školský vzdelávací program pre druhú časť prvého stupňa základného štúdia
nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania – ISCED 2 B**

Predmet : Hra na akordeóne

Názov predmetu	Hra na akordeóne
Ročník	štvrtý
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	č. 4
Stupeň vzdelania	ISCED 2B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Mária Nováková
Koordinátor ŠkVP	Jozef Kolesár
Schválené dňa	21.august 2014

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Absolvent nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania rozširuje svoje základné hudobnoteoretické vedomosti a rozvíja praktické zručnosti v hre na nástroj. Buduje si pestrý hudobný repertoár zo skladieb z rôznych štýlových období, rôznych národov či národností svojej krajiny. Realizuje sa nielen v sólovej hre, ale i v komornej a v súborovej hre. Svoju prácu prezentuje na koncertoch, súťažiach a mimoškolských príležitostných akciách.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

- Rozvíjať schopnosť k samostatnému štúdiu
- Rozvíjať osobitosť vlastného hudobného prejavu
- Pri vyučovanom procese používať metódy primerané schopnostiam, nadaniu a psychickej zrelosti žiaka
- Prispieť k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa
- Rozvíjať tvorivé myslenie a emočnú inteligenciu
- Zdokonaľovať hru na akordeóne, prehľbovať technické a výrazové schopnosti u žiaka
- Zlepšovaním muzikálnych a technických schopností žiaka podporovať a naďalej pestovať u žiaka vôľu, trpezlivosť, nadšenie pre hru a vo všeobecnosti záujem o hudbu

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- Vytvárať si vlastný hudobný názor
- Cieľavedome uplatňovať správne prstoklady
- Hra spamäti - podľa individuálnych dispozícií žiaka
- Transponovať melódie
- Uvedomele riešiť hracie postupy

Socio-afektívne

- Emocionálne prežiť skladby
- Rozlišovať charakter skladby
- Vytváranie sluchovej predstavy skladby u žiaka
- Porovnať rôzne spôsoby vlastnej aj počúvanej interpretácie skladby
- Dokázať čo najdokonalejšie interpretovať skladbu na verejnosti
- Interpretovať skladby rôznych hudobných štýlov a období

Psycho-motorické

- Interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu
- Uplatňovať správne jednotlivé spôsoby tvorenia tónu (legato, staccato, tenuto)
- Dbať na uvoľnený hrací aparát
- Zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných skladieb
- Hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií
- Využívanie harmonických kadencií k vlastnému sprievodu jednoduchých melódií
- Rozvíjať zmysel pre nezávislé vedenie jednotlivých hlasov v polyfónnej hre
- Dosiahnuť vyrovnanosť hry v rýchlejších tempách

Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

- Dokázať dlhší čas sústredene pracovať, primerane reagovať na zmeny
- Viest' k pravidelnej príprave na hodinu
- Pestovať zmysel pre súhru

- Zdokonaľovať kvalitu interpretácie pri vystúpení na verejnosti
- Sformulovať vlastný názor na vypočutú skladbu.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- Vytvárať si vlastný hudobný názor
- Rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti
- Uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby
- Rozborom skladieb viesť žiaka k pochopeniu väčších cyklických foriem

3. Spôsobilosť v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

- Podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby
- Samostatne vyhľadávať na internete rôzne interpretácie preberanej skladby

4. Spôsobilosť učiť sa

- Rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť samostatne sa učiť a získavať informácie
- Rozobrať skladbu podľa formy
- Analyzovať skladbu po rytmickej stránke
- Odlišovať dôležité informácie od menej podstatných
- Efektívne si osvojiť poznatky a študijné návyky

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- Vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách
- Učiť sa byť empatický
- Aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb
- Zvládať emócie pri vystúpení
- Hľadať a využívať rôzne informácie, skúšať viaceré možnosti riešenia problému

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- Akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej
- Mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody
- Rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať
- Uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti
- Kontrolovať svoje konanie, uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé možnosti

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- Rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie
- Vyjadriť svoj názor i vkus
- Ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu) a dodržiavať zásady kultivovaného správania sa v škole a na verejnosti
- Poznávať a vážiť si národné hudobné bohatstvo
- Pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky na úrovni
- Rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy, postupy a formy práce:

Metódy:

- motivačné (rozprávanie, rozhovor, demonštrácia, výzva, pochvala, povzbudenie, kritika)
- expozičné (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia)
- demonštračné (priama alebo sprostredkovaná demonštrácia hudobného diela)
- metódy mimovoľného učenia – imitácia – napodobňovanie činností, preberanie názorov
- fixačné (opakovanie a upevňovanie učiva)
- diagnostické (hodnotenie, kontrola)
- metódy individuálneho prístupu

Formy: vyučovacia hodina, názorná demonštrácia učiteľom, využitie audiovizuálnych didaktických pomôcok, návšteva koncertu, individuálna práca, počúvanie hudby, spoločné muzicírovanie, domáca príprava, individuálna práca na vyučovacej hodine.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy hry na nástroj	<ul style="list-style-type: none">• slovná metóda• názorná metóda• praktická metóda• reprodukčná metóda	<ul style="list-style-type: none">• individuálna práca na vyučovacej hodine• domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none">• analyticko – syntetická metóda• deduktívna metóda• informačno-receptívna metóda• problémový výklad	<ul style="list-style-type: none">• individuálna práca na vyučovacej hodine• domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none">• reprodukčná metóda• heuristická metóda	<ul style="list-style-type: none">• počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj		- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky		Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky		- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		- internet

Hudobná literatúra :

H. Lemoine : Výber z detských etud

J . B. Duvernoy : Výber etud I.

I . Havlíček : Prednesové etudy

J. Hurt : Capriccia

M. Košnár : Výber skladieb

D. Harvan . Na ľudovú nôtu

Český klasicizmus HR – výber

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozvíjanie sluchovej sféry ako hlavný prvok hudobného prejavu nácvik skladieb hudobného klasicizmu a romantizmu ovládajú hrací aparát – správne sedenie, držanie nástroja a postavenie rúk a prstov dokážu zahrať chromatickú stupnicu ovládajú rôzne prstové a mechové artikulačné možnosti hry na akordeóne dokážu v rámci notového zápisu hudobne vyjadriť požadované frázovanie, dynamické a tempové označenia dokážu adekvátne hudobne vyjadriť tempovo a štýlovo kontrastné skladby dokážu emocionálne aj racionálne pristupovať k 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> žiak vie hrať ľudové piesne s využitím harmonických funkcií žiak pestuje hru spamäti podľa svojich schopností dokonalá hmatová orientácia na pravom a ľavom manuáli mehová technika – mäkké a ostré nasadenie, ukončenie tónu, striedavý mech, rýchly striedavý mech – bellowshake pasážová prstová technika, 	<p>Žiak zvládol:</p> <ol style="list-style-type: none"> základné návyky pri hre: <ul style="list-style-type: none"> orientácia rúk na klaviiatúre vo väčšom rozsahu hru dvojhmatov v legate, akordov hru skladby s uplatňovaním svojej predstavy a dynamických znamienok repertoárové požiadavky <ul style="list-style-type: none"> skladby podľa individuálneho plánu v triednej knihe rozsah látky na ročníkovú prehrávku- tri skladby rozdielneho charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre na akordeóne pochvala, povzbudenie, kritika autoevalvácia motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov Žiak v priebehu školského roka 2-krát verejne vystúpi v rámci triednych koncerto žiak by mal za tento ročník zvládnuť takúto látku: <ul style="list-style-type: none"> - 2 polyfónne skladby - 2 časti zo sonatíny - 2 prednesové skladby - etudy podľa potrieb individuálneho rozvoja techniky žiaka - stupnice durové a molové súbežne cez 2

	<p>rozboru skladieb z rôznych hľadísk</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokážu v rámci nadobudnutých kompetencií samostatne naštudovať technicky a výrazovo náročnejšiu prednesovú skladbu • reprodujú primerane náročnú skladbu spamäti • dokážu zahrať z listu hudobnú literatúru nižších ročníkov, transponovať jednoduché piesne a melódie do blízkych tónin • dokážu zahrať jednoduché improvizácie • dokážu sa zapojiť do komornej alebo súborovej hry, • vedia kriticky zhodnotiť vlastný výkon a výkony iných 	<p>dvojhmaty, oktávy pravou rukou, skoky, melodické ozdoby</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudobné formy: sonatina, rondo, sonáta • rozlíšenie dynamickej gradácie a uvoľnenia • rozlišovanie farby tónu dostupných registrov • náročnejšie rytmické útvary • dokonalá interpretácia po stránke technickej, výrazovej a štýlovej 		<p>oktávy + 4- hlasné akordy a ich obraty</p>
2. Hudobno-teoretické poznatky	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	<p>Žiak zvládol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovanie stupníc v čítaní notového zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu • pochvala, povzbudenie, kritika • sebahodnotenie

Záverečná skúška:

zahrajú spamäti 1 durovú a 1 molovú stupnicu (legato, staccato a protipohyb) s príslušným 4-hlasým T5 s obratmi, 1 etudu, 1 polyfonickú skladbu, 2-3 prednesové skladby odlišného charakteru, improvizácia na ľudovú alebo populárnu pieseň, prípadne hra z listu.

PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent druhej časti I. stupňa základného štúdia predmetu hra na akordeóne má adekvátne rozvinutý umelecký vkus, lásku k hudbe a k akordeónu, ľudské a vôľové vlastnosti smerujúce k dobru. Je schopný vlastného inštrumentálneho prejavu, dokáže primerane preniknúť do výrazu a štruktúry hudobného diela, naštudovať nové skladby podľa svojho záujmu a možností. Orientuje sa v rôznych hudobných štýloch a žánroch, má schopnosť súhry s akordeónmi a inými hudobnými nástrojmi (komorná, súborová a orchestrálna hra) a schopnosť jednoduchej improvizácie (melodické ozdoby, rytmické obmeny a harmonická zmena – obohatenie). Vie prakticky využiť teoretické poznatky, orientuje sa v hre z listu, je pripravený verejne vystupovať a dokáže sa primerane správať na javisku. Je schopný verbálneho sebahodnotenie svojho interpretačného výkonu a dokáže použiť nadobudnuté kompetencie v integratívnych umeleckých formách. Základy doterajšieho odborného vzdelávania dokáže uplatniť v prípade záujmu o profesionálne štúdium akordeónovej hry.

Kritéria na stupne klasifikácie žiaka v hudobnom odbore

Stupeň 1 – výborný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne. Je vytrvalý, usilovný, pracuje primerane svojmu veku samostatne, tvorivo a pohotovo vo všetkých činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti, zručnosti a návyky a úspešne ich rozvíja v individuálnom i skupinovom prejave. Na vyučovanie sa pripravuje systematicky. Jeho prejav je citovo esteticky a technicky správny. Účinkuje na verejných podujatiach školy a na súťažiach. Má aktívny záujem o hudobné umenie.

Stupeň 2 – chválitebný

Žiak ovláda poznatky a zručnosti požadované učebnými osnovami s menšími nedostatkami. Je usilovný, aktívny, prevažne samostatný, tvorivý a pohotový vo všetkých činnostiach. Je schopný pomocou učiteľa využívať zručnosti a návyky v individuálnom aj skupinovom prejave. Príprava na vyučovanie je systematická. Estetické a technické dopracovanie je veľmi dobré. Naštudované skladby dokáže precízne interpretovať na menej významných podujatiach školy. Má záujem o hudobné umenie.

Stupeň 3 – uspokojivý

Žiak má v poznatkoch, zručnostiach a návykoch požadovaných učebnými osnovami väčšie nedostatky. Je menej aktívny, samostatný, pohotový, tvorivý. Potrebuje sústavnú pomoc učiteľa. Príprava na vyučovanie je nesystematická, technické a estetické dopracovanie skladieb je nedostatočné.

Stupeň 4 – neuspokojivý

Žiak nezvláda požiadavky učebných osnov. Minimálne osvojené poznatky a zručnosti nevie v praxi aplikovať. Celkový rozvoj jeho hudobných zručností a schopností je neuspokojivý. V jeho činnostiach sa prejavujú závažné nedostatky. Nie je schopný samostatne systematicky pracovať. Nemá záujem ani dostatočné predpoklady pre vzdelávanie v ZUŠ.